

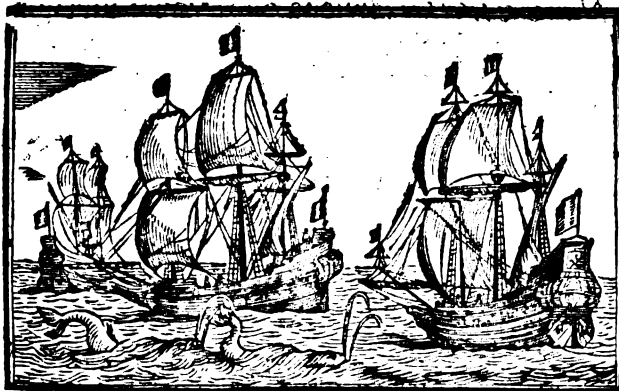
DE NIEUWE
HOLLANDSCHE
SCHEEPSBOUW:

Waer in verthoont wert hoedanigh alle
Scheepstouwen en andere deelen in een volmaect Schip
geplactt zijn, en genaemt werden:

Beneffens

Het Bouwen en toetakelen van alle Schepen / en dat
volgens een gestelde Maat.

Noch is hier bygevoecht een Compas met alle hunne namen,
seer dienstigh voor alle Zeevaerende Lieden.

AMSTERDAM,

By JOHANNIS van KEULEN, Boekverkooper en Graatboog-
maker / aen de Nieuwburch / in de Gekroonde Toetsman. 1686.

Tot den
L E S E R.

Goetgunstige Leser, gemerckt hebbende dat het uitgeven van het toegetakelde Schip, en de benaming van alle des selfs deelen, u niet onaengenaem is geweest, soo twijfel ick niet, of de volgende Verhandeling sal het selve lot te beurt vallen, dewijl daer in niet alleen bevat is (beneffens het voorgenoemde) de voorname werckingen en gebruycken dier deelen, maer oock de gantsche Hollandtsche Scheepsbouw, voor soo veel ick uyt verscheyde Schrijvers hebb' konnen by een rapen; 't meest is verschuldicht aen de Heer en Schepen *Nicolaes Witsen*, wiens overgroote yver in 't versamelen van allerhande Scheepsbouwingen nooit genotch kan gepresen worden, en tot welckers *Scheepsbouw en bestier* de Goedwillige Leser, indien hem de lust verder dan tot het hier verhandelde, *wendrijft*, wort overgewesen van sijn

Dienaer

JOHANNES VAN KEULEN.

De

De plaatsing, benaming en gebruyck,

Van alle

SCHEEPS TOUWEN.

en andere deelen in een

VOLMAECKT SCHIP.

Van de Befaensmast met sijn
toebehooren.

1. **D**e befaens mast en toebehooren.
2. Befaens roe en zepl.
3. De beghine ree / dese dient alleen om 't werck boven upt te houden.
4. De krups ree en zepl.
5. De Maerssaeling en eesels-hoofst.
6. De toppenant van de krups ree.
7. De toppenant van de beghine ree. De toppenanten dienen om de ree recht te setten / of op ee toppen / als men by de wint zeplt.
8. De hoofst trouwen van de Befaens-mast.
9. De hoofst trouwen van de krups-stengh.
10. De befaens-ruff.
11. De galderpe.
12. Het hackebozt.
13. Ezels-hoofst / vlagge stock en vlagh.
14. De campanje.
15. Het half verdeck.
16. De befaens schoot / dient om de befaen aen te halen / en te dferen.
17. De brossen van 't krups-zepl / dienen om 't zepl om te halen als

't op de mast leghet.

18. De boelijns van 't krups-zepl / sijn om de zeplen kant te setten / als men by de wint zeplt.
19. De geptrouwen van 't krups-zepl / dienen om de zeplen op te gepen.
20. De gep-touwen van de befaen.
21. Het krups-stenge stagh.
22. Het befaens-knicksstagh.
23. Befaens-schooten.
24. Ree en riemen by noot.
25. Scheeps boot.
26. Bestag sijn van de befaen.
27. De boelijn van de befaen.
28. Het hanepootje van de befaens ree.
29. De reep van 't krups-zepls bal.
30. De bagijne brossen.
31. De tallp reeps.
32. De befaens stag.

Van de groote Mast met sijn
Touwerck.

1. De groote mast en aenklebende touwen.
2. De groote ree en zepl.
3. De mar-zepls ree en zepl.
4. De byamzepls ree en zepl.
5. De marssaeling en eesels-hoofst.

7. 2. 6. De

6. De toppenant van de groote ree.
 7. De toppenant van de mars zepls ree.
 8. De toppenant van de bzam zepls ree.
 9. De Bzassen van die groote ree.
 10. De schoten van het schoover-zepf.
 11. De boelijng van 't schoover-zepf.
 12. De gep-touwen van 't schoover-zepf.
 13. De groote stagh.
 14. De hooft touwen van de groote mast.
 15. De rust met sijn puttinghs.
 16. Het verdoen van de groote steng. Verdoen dient om te behoeden dat de stengh niet bzeekt als men booz de wind zepft.
 17. Het groot stengh stagh.
 18. De bzassen van 't groote mars-zepf.
 19. De geptouwen van 't groote mars-zepf.
 20. De boelijng van 't groot mars-zepf.
 21. De hooft touwen van de groote stengh.
 22. De hooft touwen van de groote bzamstengh.
 23. De bzassen van de bzam-zepfs ree.
 24. De geptouwen van 't groote bzam-zepf.
 25. De boelijng van 't groote bzam-zepf.
 26. De peerlign van 't groote mars-zepf.
 27. De dempgozdings van 't groote mars-zepf.
 28. De bupkgozdings van 't groot mars-zepf.
 29. De nochgozdinghs van 't groot mars-zepf.
 30. De groote smijten.
 31. De groote schooten.
32. De groote reep en hardeel.
 33. De groote looper / taeckel en mantel.
 34. De reep van 't groot mars-zepfs bal.
 35. Het groot bzamzepfs reep en bal.
- Van de Fockemast en touwerk.
1. De fockemast en stengh.
 2. De focke ree en zepf.
 3. De boozmarszepfs ree en zepf.
 4. De boozbzamzepfs ree en zepf.
 5. De toppenant van de focke ree.
 6. De toppenant van de boozmars-zepfs ree.
 7. De toppenant van de boozbzam-zepfs ree.
 8. De marsfaeling en ezels hooft.
 9. De bzassen van de focke ree.
 10. De bzasse van 't booz marszepfs ree.
 11. De bzassen van de boozbzamzepfs ree.
 12. De schooten en hassen van de fock.
 13. De boelijng van de fock.
 14. De boelijng van 't booz marszepf.
 15. De boelijng van 't boozbzamzepf.
 16. De geptouwen van de fock.
 17. De geptouwen van 't booz mars-zepf.
 18. De hooftouwen van de fockemast.
 19. De hooftouwen van de boozsteng.
 20. De hooftouwen van de boozbzamstengh.
 21. Het fockestagh.
 22. Het boozstengestagh.
 23. Het boozbzamzepfs stagh.
 24. De Peerlign van 't booz mars-zepf.
 25. De geptouwen van 't booz bzam-zepf.
 26. Het verdoen van de boozstengh.

27. De rust en puttings van de fokkemaest.
28. De demygozdings van 't boozmarzjepl.
29. De bupckgozdings van 't boozmarzjepl.
30. De demygozdings van de focck.
31. De bupckgozdings van de focck.
32. De reep en bal van 't boozmarzjepl.
33. De foccke reep.
34. Het booztaekel mantel en looper.
35. Het boozbrazjepls reep en bal.
36. De focckesmyjten.

Van de Boegspriet en sijn Touwerck.

1. De boegspriet.
2. De groote blinde ree en zepl.
3. De boeghsprizets mars en ezels-hoofst.
4. De bobbe ree van de blinde en 't zepl.
5. De boeghsprizets stengh.
6. De toppenant van de groote blindt.
7. Het Spans toppenant en groote blinde ree.
8. Het bzaassen van de groote blinde ree.

9. Schooten en halsen van de groote blindt.
10. De geptoutwen van de groote blint
11. De bzaassen van de boben blinde ree.
12. Toppenant van de boben blinde ree.
13. Hoofstoutwen van de boeghsprizets steng.
14. Het geusje ende blaggestock.
15. Het galsoen.
16. De kraenbalck daer 't ancker aen hangt.
17. Het klups gat daer 't kabeltouw booz rept.
18. De back.
19. Het loopstg van 't boben blintsteng.
20. De loopstg van de boeghsprizet.
21. De balreep.
22. De Crensen van de groote blint / stenen om de blint in dwanck te houden.
23. De reep en bal van de groote blindt.
24. De gptoutwen van de boben blindt.
25. Het boben blinde bal.
26. Boben blinde hanepoot.
27. De woeling om de boeghsprizet.

Dit is nu wat aengaet de benaming en plaetsing van de upterlijke scheepsdeelen / 't opstaende en loopende wandt / tog sullen nu booztgaen / en toonen hoe dat men upt een boozgegeben lenghte om een Schip naer te maecken / des selfs wijdte / holte en andere boozname deelen sal binden / als genoegsaem wesen de wanneer die naer behooren gemaecht en geplacst zijn / om de andere kleene deelen toe stellen (tot welckers beschrijving / een groote plaets / en veel platen souden bereyft worden / 't welck tegens ons oogmerck om hogt te zijn / soude stryden) doch wote hier van een naukeurige afteyckening en beschrijving begeert / die sie de Scheepsbouw en bestier van den Heer Nic. Witzen / van 't 54. tot het 61. blad.

Hoe men uit een voorgestelde schips lengte, de voor-
naemste beddeelingen sal vinden.

Wijde.

Wanneer men dan de lengten eenes schips bekomen heeft / soo moet men des selfs vierde deel nemen / en dan bekoumt men de wijde / soo dat een Schip nemende van 120 voer langte / men voer de wijde op de hals / dat is daer 't Schip op sijn wijst is / 30 voeten vint: dit is eventwel geen vaste regel / dewijl somtijts een woepnigh meer van 't vierdedeel der lengte voer de wijde genomen woert / (als in het lants Schip de Spiegel te sien is / wiens lengte 156 voer ende wijde 41 voer is) en somtijts een woepnigh minder (als blyckt in 's lants Schip de Stadt Edam / welkers lengte 123 voer en wijde 28 voeten is) / en eenige bouwmeesters achten / dat een Schip dat minder dan hondert voeten lanck is / voer des sel s wijde minder dan een vierdedeel van de lengte moet hebben. Andere in tegendeel meenen en maecten de Scheepen $2 / 3 / 4$ of 5 voer wijder dan het vierdedeel van sijn lengte om niet te ranck te sijn; doch op dat de Scheepen te gemakelyker souden voer haer ancker repen / en van minder volck bestiert werden / soo maectt men de Scheepen in 't gemeen minder dan een vierde van de lengte / wijt / sulcks dat de koopvaarders / die al haer praectijk aentwenden om met het minste volck haer Schip te kounen bestieren / in het gemeen $2 / 3$ of $4 / 5$; ja wel; voer nautwer zyn / dan sy daer lengte naer hebben / en daerom is het somtijds wel gebzupckelyck dat men een vyfde deel van de lengte / voer de wijde in Fluputen neemt.

Molte.

De wijde van 't Schip hebbende / soo dient in de naeste plaets de holte gebonden te worden / waer toe men voer weder 10 voer langte een voer nemen moet / soo dat een Schip van 120 voer lang 12 voer behoort hol te wesen / en dat op de hals / eventwel worden wel scherpen bukten dese proportie / zijnde somtijts 4 voeten langer of 2 voeten korter gebonden / doch seer selven.

Mel.

Dit dan bekend wesende / soo gaet men voort met het bouwen van de kiel / welcke een vierde deel meer dicke moet hebben dan de binnekant van de steven / en de grootste breedte / dat is op de hals daer 't Schip wijst is / dewijl die achter en voer met de stevens moet otereen komen / anderhalf mael breeder dan de steven: de plaacken moeten een vierdedeel der steven dick sijn / volgens welcke de spanning diep en wijt moet gemact werden.

Voorste-
ven.

De voerstevens dicke aen de binnekant woert gebonden / wanneer voerster 10 voer van de lengte des Schips / 1 dupm dicke genomen woert / soo dat ons boven gestelde Schip van 120 voer / een steven moet hebben die aen de binnekant dik is 1 voer 1 dupm / en aen de bupte of voerstant 7 dupm / want 7 deelen van de stevens dicke aen de binnekant genomen hebbende / soo heeft men de dicke aen de buptenkant. Om de hoogte van de voersteven te binden / moet de holte / 't opsetten / ende hoogte van de back of kot te samen getelt worden: Voorbreelt 10 voer hol / 2 voer v pgeset / 't opsetten woert

woort gebonden wanneer booz ider 10 voet van 't Schips lengte / $\frac{1}{2}$ dupm booz 't opsetten booz / en 6; dupm booz het opsetten achter genomen woort) en 6 vaet ver deelt aen booz: 't welck samen 18 voet is / sijnde booz de hoogte van de boozsteben / welcke oock soo veel moet vallen / doch de stebens van Flupten vallen minder en die van Fregatten meerder; soo drae de hoogte van de stebens bekend is / is het nobigh te weten / of het Schip een back of geen sal hebben / en volgens 't laetste sijnde soo moet de steben soo veel lager als de hoogte van het kot is / sijn / welck 3; voet hoogh is; de bocht van de steben woort naer goetduncken en beste satsoen gemaect.

Tot het bekomen van de achter steben moet mede de holte / het opsetten / en wat daer boven moet sijn / te samen vergadert werden: het vallen van de achter steben is aldus / booz ieder ses voet hoogte moet de selve een voet vallen: de dicken van binnen en bupten is eben als die van de boozsteben.

De bzeete van de boozsteben moet in 't midden dxiemael soo bzeet / en onder en boven bzeeder sijn / dan de dichte / die van de achtersteben boven een vijfde deel / en onder vijfnael bzeeder dan de dichte. De sponning in de stebens een wepnigh minder dan in de kiel: op een vierdedeel van de boozstebens dichte aen de binnekant / sijn de plancken in de selve ingevoert.

De lengte van de heckbaleck woort gebonden wanneer $\frac{2}{3}$ van de wijdte des Schips genomen woort: tot de dichte / bzeedte en bocht neemt men soo veel dupmien als 't heck doeten lang is. De heckstutten woorden gemeenlyck soo langh boven 't heck geset als de steben lang is.

Tot het maechen van de spiegel dient dat de rantsoenhouten geset woorden op de helft van de lengte der steben / te weten de achterkant: haer dichte is $\frac{1}{2}$ deelen van de dichte van 't heck: aen lastdagers / woorden dese houten lager als aen Fregatten gestelt / haer bzeete is 2; mael de bzeete van 't heck / en moeten een rontachtige bocht hebben: de woopen $\frac{1}{2}$ deel / en het bzoekst-uck 1 dupm dunder dan de steben: de heck stutten moeten $\frac{2}{3}$ van de dichte der steben sijn / onder obereenkomende met de rantsoenhouten van 't bocht / de boven spnden soo langh als het heck van de kiel is / en moeten wjht sijn $\frac{2}{3}$ van de lengte van 't heck: het boeitsel moet gemaect werden naer dat men de oplangen laet upthangen.

Om de wijdte van 't vlack te bekomen neemtmen $\frac{2}{3}$ deelen van de geheele wijdte op de upwatering / soo datmen van 25; voeten wijdte / bekomt 16 voet 7; dupm booz de wijdte van het vlack op de hals / dat is op $\frac{1}{3}$ deel van 't schips lengte van booren / welck vlack op peder voet $\frac{1}{2}$ dupm op de hals moet rijfen: het overige van 't schips wijdte / moet wederzijden gelijck upgetinnert woert. tot de upwateringh toe. Wanneer een Schip topder dan volgens de bobengeschreeben maet is / dan laatmen de laetste vlack ganck wat meer als andere rijfen / op dat het daar booz / met de de kimmie wel ober een komt / en geen mistal be roozsacket: de vlacken van kroopvaerdy- Scheepen woorden in 't gemeen wijder gemaect dan die van fregatten: het vlack laet men bozders rijfen / dalen / maect het seherp en plat naer welgeballen / en gebuyck der Scheepen.

De kimmie haer holte is $\frac{1}{3}$ de geheele holte op de hals / en 10 voet langte van

Achter-
steben.Steben-
bzeete.Heck-
baleck.

Spiegel.

't Vlack.

van 't Schip / doen de kinnnen een dupm nautwer zijn dan de geheele wijdte / sod dat de oplangen 10 dupm upthangen ober 't boepsel.

De inhouten.

De inhouten zijn op de kiel $\frac{1}{2}$ aen de scheergangh op de helft / gelijk de stutten op de Zent / $\frac{1}{2}$ van de dichte van de binnekant van de steven / zijn achter en vooz' lichter / onder en boven swaerder.

De waegers.

De kintwaeger is een wepnigh dicker / maer de waegers in de kinnnen en 't vlack een wepnigh dunder dan de boepplancken.

De balcken.

10 Voet lengte van 't Schip geeft 1 $\frac{1}{2}$ dupm tot de dichte en bzeedte van de balcken in het rupin / en 1 dupm tot de bochten van die. De onderste balcken wozen gemeenlyk soo dick gemacckt als de steven binnen is / en de hutzbalcken een derde deel daer van. De lastbalcken werden meest $\frac{3}{4}$ voet langer geleght als de andere balcken op de holte van 1 $\frac{1}{2}$ voet / alwaer oock in veel scheepen de hoebzugh op gemacckt werd / op welcke achter de mast het hot komt te staen.

De balckwager.

Tot de dichte van de balkwager neemt de helft van de dichte van de binnekant der steven.

't Inkommen der stutten.

Het inkomen van de stutten op de hals / op de hoogte / van 't verdeck aen boozt / een en $\frac{1}{2}$ tot het inkomen: by voozbeeldt / 't verdeck hoog aen boozt 6 voet / soo moeten se inkomen 2 voet / en $\frac{1}{2}$ booz 't ballen hebben. Om seker te gaen in 't setten van de rantsoen houten / soo stelt die een voet hooger als de helft van de steven : te weten met achter of buptekant. De steven onder wat meer als een derde bzeeder als boven. Het heck is oock geschickt van dichte / bzeedte en bocht als de binnekant van de steven. De wozen zijn een derde dunder dan het heck. De rantsoen houten dick op de helft / en de plancken op $\frac{1}{2}$ van de steven. De Bupckstukken drie vierde deel / de zitters dick op 't boepsel de helft / en de oplangen op de scheerganck twee vyfde deelen van de steven : de stutten om laegh / en ribben pder een vierde deel / en de kolzern moet dick zijn twee derde deelen van de steven : de bupckstukken 2 dupm dunder dan de steven dick is / op de scheerganck de helft / aen de Centen twee derde. De heckstutten soo verr' boven 't heck als de steven lanck is : de stutten komen in veeltijts een derde van de hoogte van 't verdeck / de plancken neemt men veel een wepnigh dicker dan 't vierde deel van de steven : de lengte van 't heck op de wijdte van 't vlack : de boepplancken een vierde deel van de dichte der steven.

't Lijfhout.

Het Lijfhout moet $\frac{1}{4}$ van de dichte der steven zijn / en bzeedt 1 $\frac{1}{2}$ mael de steven. Tot de dichte van 't verdeck balkwager neemt $\frac{1}{4}$ van de dichte van de steven / en tot de dichte van de balcken des verdecks $\frac{2}{3}$ / tot haer bocht $\frac{1}{2}$ / en tot haer bzeedte $\frac{2}{3}$ deelen van de steven. $\frac{1}{4}$ van de dichte der steven neemt vooz de schaerstocken / en $\frac{1}{2}$ meerder dan de stevens dichte vooz haer bzeedte : de karbielhouten $\frac{1}{2}$ en de ribben $\frac{1}{2}$ deel van de steven.

De Baikhouren.

Het onderste barckhout heeft de helft van de stevens dichte en bzeedte als de steven dick is / de hooger barckhouten minder ; doch als de scheepen 170 of 180 voeten langh zijn / dan zijn de barckhouten 2 dupm dunder.

De knies.

De knies in 't rupin zijn $\frac{1}{2}$ van de dichte der steven / maer die op 't verdeck $\frac{1}{2}$ van de stevens dichte.

't Lijf

't **Lijfhout** in de **Kajuit** moet zijn een vierde / de **Balckwagers** een vijfde / en de **Balcken** de helft van de **Stevens** dicke / dick / de **lanies** soo dick / als daer de **stutten** zijn. 't Hout in de Kajuit.

't **Lijfhout** in de **Back** / als mede de **Back** en **Balckwagers** / moeten soo dick zijn als die in de **Kajuit**: maer de **lanies** half soo dick als de **stevens** dicke. 't Hout in de Bak.

De **kniebalckjes** behouden een derde / en de **Balckwagertjes** een seste deel van de **Stevens** dick te zijn / en de **Balcken** moeten 10 dupm bocht hebben. 't **Waterboortje** is een vierde deel van de **Steven** aan de binnekant dick: op groote **Schepen** worden voor de **Hut** somtijds loose **Verdecken** geset / die men opstellen en afnemen kan. Van de Hut.

De **Spenen** en de **Betringh-balck** moeten elck een derde / maer de **Doortwang** aan de achterkant de helft dicker dan de **Stevens**. De Beetingh.

De groote **Rust** moet een achtste van 't **Schips** lenghte lanck zijn / dick een derde deel van de **Steven** / en breed als de **Steven** dick is: de **Focke rust** en **wepningh** minder in lenghte / dicke en breedte; de **Besaens rust** lanck een derde van de groote / maer dick als de **Focke rust**. De Rusten.

De **hoofden** der **kuycken** een derde van de **stevens** dicke / de **binne lijst** dick en breed een vijfde / de **spinning** wijt een achtste / de **ribben** een vierde en de **marckier** een derde van de **steven** / de andere minder. De Luycken.

De **uptlegger** een vijfde van de lenghte van de **ham** / achter soo veel dupm breed / als die **voeten** langh is / voor / een vierde van de **steven** breed. 't Galjoen.

Het **onderste Wackeboordt** in 't **midde** soo breed als de **steven** / en een derde dick / het **deck** daer om soo dick als 't **Wackeboordt**. De **wulffstutten** de helft van de **steven** / hebben soo veel bocht als men goet dunckt: 't **ander Wackeboordt** en **deck** heeft minder bocht / als mede de **wulffstutten** en 't **krups**: de **Galderep** wert verciert met **snij-en-beeltwerck** naer goetduncken. De Galdereyen.

Op **peder** 10 voet van 't **Schip** lenghte moet de **spil** twee en een half dupm in 't **hoben** ent dick zijn / de **klampen** half soo langh als 't **hoofd** van de **spil** / de **gaten** een seste van de dicke wijt. De Spil.

Op de **hals** deelt men de **hooghte** van 't **berdeck** in drie deelen / en laten een deel **hoben** en een deel **onder** de **poorten** zijn / de **Onderkant** van alle de **poorten** volgens dese **hooghte** / achter en voor wat wijder. De poorten.

Wanneer 't **Schip** in vijf en een half deelen gedeelt wert / soo stelt men op 't **eerste** deel van **achteren** af de **Besaens** / op het derde deel de **groote** / en op 't vijfde deel de **Focke mast**: de **groote mast** valt in 't **rupm** op **peder** 10 voet holte / een voet en acht dupm / de **Focke mast** op elcks 10 voet twee dupm / of staet recht op / en de **Besaens mast** valt op tien voet holte een dupm. De Spoor.

Mer **twaelf** voet lenghte van het **Schip** geeft vier dupm / tot de **breete** van 't **hoofd** /

't Noer / de lenghte moet naer behooren / dat is / de achter seben
39n.

Bouts-
Nagels-
Spijkeis-

Hondert voet van 't Schip lenghte geeft 1 duyn booz de dichte van de
nagels / en een woepnigh minder tot de bouts: de spijkers moeten de helft
langer zyn als 't plankwerk dick is.

It is het geene dat ons noodigh gedacht heeft van de houtwingh der
Scheepen volgens onse gegeven maet / te seggen / hebbende daer in
getracht de inepninge van de booznaemste Scheeps-boutwers naer te volgen:
wat aengaet de bochten en kromten in de Scheeps ribben / als daer sijn Hut-
ten / Oplangen / en so voort: daer van en kan geen vaste regel gegeven worden /
dewijl die naer 't gebuygh der Scheepen veranderen / doch moet wel gelet wor-
den dat die altoos sacht verminderen. Volghet wyders.

Hoe de Schepen bemast en vorder toegetakelt worden.

Het hol volgens het boven geschreyene volmaeckt zijnde / soo moet voort ge-
gaen werden / met het insteten en maecken der masten / welcker plaetsingh
in het deck des Schips / hier booz in 't beschryven der spooren / (zijnde de
plaetsen daer de masten in staen moeten) genoegsaem is aengewesen / en daer-
om komt hier alleen waer aen te wercken / haer behoorelycke dichte en lengte /
als volghet:

Groote
Mast.

De lenghte der groote mast-boort gebonden / wanneer het dobbel van de
Somme der wijtte en holte gemmen wort / als wesende een Schip lang 29 en
wijtt 12 boert / welck samen 41 boert is / so is het dobbel daer van 8 boert de hoog-
te van de groote mast / de masts dichte bintnen upt het Schips holte / want 6
boert holte geeft 1 boert tot de dichte: dize vierendeelen van de masts dichte in de
Wisscher moet de mast aen de top dick zyn.

Groote
Steng.

Dijf sesde deelen van de dichte des masts boven ende / is de dichte der stengh
in 't Ezels-hoof.

Focke
Mast.

De lengte der Focke mast moet seben achtste deelen van de groote masts
lenghte zyn: en zyn stengh vervolgens.

Besaens-
Mast.

De Besaens-mast is ses sevende deelen van de Fockemast / en sijn steng ver-
volgens.

Groote
Rae.

De lenghte van de groote rae is soo langh als tweemaal de wijtte / en eens de
holte te saem getelt.

Focke
Rae.
Besiens
Rae.

De Focke-rae is een sevende deel korter dan de groote rae.

De Besiens rae / een boert of twee langer als de Besiens mast.

De dichten der Gaes is een woepnig minder dan een vierde deel dunder dan de mast daer sy roefghooren.

De Boeghspriet een woepnig korter dan de Besaens-mast.

De blinde-rae is een vierde korter als de lenghte van de Boegh-spriet.

De groote Mars-rae is ruym de helft korter als de groote rae langh is.

De booz-Mars-rae qualijk de helft korter als de Focke-rae.

De boben Blinde-rae is een derde van de Boegh-spriet langh.

Maer de boben Blinde-steng een voet of twee langer dan een derde van de Boegh-spriet.

De Krups en byamstengh hebben tot lengte een derde van de groote stengh of een woepnig meer.

De booz Byam-stengh is een negen deel korter als de groote Byam-steng / de Masten zijn een de toppen achtkant en wat dicker / om dat daer touwen deur baeren.

De Masten een de masten worden onderscheidentlijk gemarkt / en naer het goetduncken der maker / doch in 't gemeen wordt de groote Mars soo veel negen duppen byet genomen als het Schip 10 voeten lang is: de andere na advenant.

Het boozgegeven Schip aldus van sijn masten en ander ronthout boozstien zijnde / soo is 't noedig daerom booztgaet het selve met Cloutwerck toe te takelen / 't welck gedaen sal kunnen worden door de volgende tafel / waer in men sien kan / de dichte van alle boozname Scheps-touwen / geproportioneert naer de dichte van hare masten; booz eerst van.

Raes
d'ckte.
Boegh-
spriet.
Blinde
Rae.
Groote
mars Rae.
Voormars
Rec.
Boven
blinde;
Rae.
Boven
blinde
stengh.
Kruys en
bram-
stengh.
Voot
Rram-
stengh.

Het Touw-werck aen de groote Mast, hebbende sijn

	Mast van 34 duym	Mast van 32 duym	Mast van 30 duym	Mast van 29 duym	Mast van 28 duym	Mast van 27 duym	Mast van 26 duym	Mast van 24 duym	Mast van 23 duym	Mast van 19 duym	Mast van 13 duym	Mast van 12 duym
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
Schenckels van	8 $\frac{1}{2}$	8	7	6 $\frac{1}{2}$	6	5 $\frac{1}{2}$	5	7	6	5	4	4
Standers of Claekels	6	5 $\frac{1}{2}$	5	5	4 $\frac{1}{2}$	4	3 $\frac{1}{2}$	5	5	4 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$
Ballen of Claekels	4	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3	3	3	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$
Hoofst of Wand-touwen	8 $\frac{1}{2}$	8	7 $\frac{1}{2}$	7	6 $\frac{1}{2}$	5	5	7	6	5	4	4
Claep-reeps	4 $\frac{1}{2}$	4	4	3 $\frac{1}{2}$	3	3	3	4	3	3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$
servings om 't Wand te swichten	8 $\frac{1}{2}$	8	7 $\frac{1}{2}$	7	6 $\frac{1}{2}$	5	5	5 $\frac{1}{2}$	5	4 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$
Claep-reeps of Stagwand	4 $\frac{1}{2}$	4	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3	2 $\frac{1}{2}$	3	3	3	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$
Stagh	17	16	15	14 $\frac{1}{2}$	14	10	8	12	11 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{2}$	6	6
Kraegh halsbanden om de stoben	16	15	13	21	11	9	8	10	10	8	6	6
Stagh Claep-reeps	6	5 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	5	4	4	3 $\frac{1}{2}$	4	4	3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	3
Toppenants	4 $\frac{1}{2}$	4	3 $\frac{1}{2}$	3	3	3	2 $\frac{1}{2}$	3	3	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$
Amert	9 $\frac{1}{2}$	9	8 $\frac{1}{2}$	8	6 $\frac{1}{2}$	6	5	6 $\frac{1}{2}$	6	5 $\frac{1}{2}$	4	4
Schroten	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	6	6	5	4 $\frac{1}{2}$	4	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	3
Boelijns	5 $\frac{1}{2}$	5	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	4	4	3	3	3	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$
Spyet-touwen	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	4	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3	3	2 $\frac{1}{2}$	2	2 $\frac{1}{2}$
Was-schenckels	4	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	3	3	2 $\frac{1}{2}$	2	2 $\frac{1}{2}$
Wassen	3	3	3	3	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2	1 $\frac{1}{2}$	2
Knie-touwen	4	3 $\frac{1}{2}$	3	3	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2	3	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	2
Caerdeelen of balletjes	8 $\frac{1}{2}$	8	7	6	5 $\frac{1}{2}$	5	5	6	4 $\frac{1}{2}$	4	3	3
Rack	6	6	5	5	4 $\frac{1}{2}$	4	3	4 $\frac{1}{2}$	4	3 $\frac{1}{2}$	3	3
Doest-reep	8	7	6	6	5	5	5	4	4	3 $\frac{1}{2}$	3	3
Buichgording	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2	2	2	2	2	2	1 $\frac{1}{2}$	2
Rock-gordings	3	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	2	2	2	2	6 $\frac{1}{2}$	2	2	1 $\frac{1}{2}$	4
Knie-schickels	8 $\frac{1}{2}$	8	7 $\frac{1}{2}$	7	6	5	5	4 $\frac{1}{2}$	6	5 $\frac{1}{2}$	5	4
Reepen	6	5 $\frac{1}{2}$	5	5	4 $\frac{1}{2}$	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3	3	3
Groote Hardeel	4 $\frac{1}{2}$	4	4	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3	3	3	2 $\frac{1}{2}$	2	2

Het

Het Touw-werck van de groote Steng, heeft sijn

	d	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Schenckels van	1	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
Ballen of Caakels	5½	5	4½	4	3½	3	2½	3½	2½	2½	2½	2
Wand-toutwen	2½	2½	2½	2½	2	2	1½	2	2	1½	2½	1½
Calp-reeps	5	5	4¾	4	4	3	3	4	3½	3	2½	2½
Back-stagen	2½	2½	2¼	2	2	2	1½	2	2	1½	1	1
Stagwand	5	5	5	4	3½	3	2½	4	4	3½	2	2½
Stach	3	3	3	2½	2½	2	2	2½	2	1½	1	1
Calp-reeps	8	7	6	5	5	4½	5	5	4½	3½	3	2½
Coppenants	4	4	3½	3½	3	3	2½	3	2½	2	1½	2
	3½	3	2½	2½	2	2	1½	2	2	1½	1	1
Dikte van de Fockemasts, Touwwerk op yder masts dikte als vooren.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
Schenckels	8	7½	7	6	5	5	5	6	5½	4½	3½	6
Standers of Caekels	5½	5	5	4	4	4	4	5	5	4½	3	1½
Ballen	4	3½	3½	3½	3	3	3	3½	3	2½	2	3½
Wand-toutwen	8	7½	6½	6	5½	5	4½	6	5½	4½	3½	3½
Calp-reeps	4	4	4	4	3½	2½	3	3½	3½	3	2	2
Purtings	8	7½	7	6	5½	5	4½	6	5½	4½	3	2
Calp-reeps	4	4	4	4	3½	3½	3	3	3	3	2	2
Stach	15	13	12	11	9	7	6½	10	8½	7½	5	4
Calpreeps	5	5	5	4½	4	3½	3	4	3½	3	2	2
Reepen	8	7½	7	7	6	6	5	5½	5	5	3½	4
Ballerje	6	6	6	5	4½	4½	3	3	3½	3	2	2
kozdeelen	6½	6	6	6	4	4	5½	3	3	3	2	2
Coppenants	4	3½	3½	3	3	2½	2	3	3	2½	2	2
Back	5	5	4½	4½	4	4	3	3	3	2½	2	2
Wost-reeps	8	7	6½	6	5	4	3	3	3	2½	2	2
Schoots	6	6	5	5	4½	4	3½	4½	4	3½	2½	2½
Suerts	8½	8	7	7	6	5	4½	6	6	5	5	3½
Boelijns	4½	4½	4	3½	3½	3	3	3½	3	2½	2	2½
Suier-toutwen	4½	4	3½	3	3	3	2	3½	3	2½	2	2
Was-schenckels	4	3½	3	3	3	2½	2½	3	3	2½	1½	2
Wasfen	3	3	2½	2½	2	2	2	2½	2	1½	1	2
Hute-toutwen	3½	3	3	2½	2	2	2	3	2½	2	1½	1½
Windt-toutwen	3	3	2½	2½	2	2	2	2	2	2	1½	1½
Dupghozding	3	2½	2½	2½	2	2	2	2	2	2	1½	1½
Backgozding	2½	2½	2½	2½	2	2	2	2	2	2	1½	1½

Touw-werck tot de Foc-
ke-Sreng.

Schenckels	_____
Scheerlijn	_____
Wand-touwen	_____
Tafel-Reeps	_____
Wand-puttings	_____
Stach	_____
Califchenckels	_____
Dal van de Tafel	_____
Reep	_____
Standers	_____
Balletje	_____
Boelings	_____
Schoots	_____
Fine-touwen	_____
Rachs-Touws	_____

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
4 1/2	4	3 1/2	3	2 1/2	2 1/2	3 1/2	3 1/2	3	2 1/2		
2 1/2	2	2	2	1 1/2	1 1/2	2	2	2	1 1/2		
4 1/2	4	3 1/2	3 1/2	3	3	2 1/2	4	3	3	2	2
2	2	2	2	1 1/2	1 1/2	2	2	1 1/2	1 1/2	1	1
5	4 1/2	4 1/2	4	3 1/2	3	2 1/2	3	3	3	1 1/2	
5	5	5	4 1/2	4	4	4	3	4 1/2	4	2	
4	3 1/2	3 1/2	3 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	1 1/2	2	2		
3 1/2	3 1/2	3	2 1/2	2	2	2	3	1 1/2	2	1 1/2	
7	7	6 1/2	6 1/2	5 1/2	5	5	6	5	3 1/2	4	2 1/2
5	5	4 1/2	4 1/2	4	4	4	4 1/2	4	3 1/2	1 1/2	1 1/2
5	4 1/2	4	4	3 1/2	3 1/2	2 1/2	3	2 1/2	2	1 1/2	1 1/2
4	3 1/2	3	3	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
3 1/2	3 1/2	3	3	2 1/2	2	1 1/2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
4 1/2	4	4	3 1/2	3	2 1/2	2	3	2 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
4	4	4	3 1/2	3 1/2	3	2	3 1/2	3	2 1/2	2	2

Dikte van de Boeg-Spriets
Touwen.

De Schoufel van de Schoot.	_____
Schoot	_____
Fine-touwen	_____
Blinde-Taekel	_____
Wag-Taekels	_____
Waffen	_____
Takel	_____
Reeps	_____
Bupck en Hoekgordings	_____
Groote Blinde Schoot	_____
Blinde Toupenants	_____

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
6	5 1/2	5 1/2	4 1/2	4	4	3 1/2	5	4 1/2	4	3	2 1/2
4 1/2	4 1/2	3 1/2	3	2 1/2	2 1/2	2 1/2	4	3 1/2	3	2 1/2	1 1/2
3	3	3	2	2	2	2	3	2 1/2	2 1/2	1 1/2	1 1/2
3 1/2	3	3	3	2 1/2	2 1/2	2	3	3	2 1/2	1 1/2	1 1/2
4	4	3	3	2 1/2	2 1/2	2 1/2	3	2 1/2	2	1 1/2	1 1/2
2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2	2	2 1/2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
4 1/2	4 1/2	3 1/2	3 1/2	3	3	2 1/2	3 1/2	3	2 1/2	2	2
7	6	6	5	5	4 1/2	4	6	5	5	4 1/2	2
3	3	2 1/2	2 1/2	2	2	2	2 1/2	2 1/2	2	1 1/2	1 1/2
3	3	2 1/2	2 1/2	2	2	2	2 1/2	2 1/2	2	1 1/2	1 1/2
6	6	5 1/2	5 1/2	5	4	3	3	3	3	2 1/2	2 1/2
4	3	3	2 1/2	2 1/2	2	2	3	3	2 1/2	2	1 1/2

Dikte van 't Bove-Blinde
Touw-werck.

Puttings-touwen	_____
Takel-Reeps	_____
Wag-taekels	_____
Waffen	_____
Rack	_____
Boten-Blinde-Dal	_____
Fine-touwen	_____
Schenckels	_____
Scheerlijn	_____
Reeps	_____
Wand-puttings	_____
Parcl-Rack-touws	_____

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
3	3	2 1/2	2 1/2	2	2	1 1/2	2 1/2	2 1/2	2	1 1/2	1
2 1/2	3 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1	1	2	1 1/2	1	1	1
2 1/2	2 1/2	2	2	1 1/2	1 1/2	1	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1
2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1
3	3	3	2 1/2	2	2	1 1/2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1
2	2	2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1
2 1/2	2	2	2	1 1/2	1 1/2	1	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1
3	3	2 1/2	2 1/2	2	1 1/2	1 1/2	3	1 1/2			
2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1 1/2	1 1/2	2	1	1
2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1 1/2	1 1/2	2	1	1
2	2	2 1/2	2	2	2	2	2 1/2	2	2	2	1
2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1

Belaens

Befaens Touwerck.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
Schenckels	5½	5	4½	4								
Standers	4	3½	3½	3								
Dallen	3	3	2½	2								
Wandtouwten	5½	5	4½	4	3½	3	2½	4	4	3	2	2½
Caellereys	3	2½	2½	2				2	2	1½	1½	1½
Rack	7	6½	6	5	5	4½	4	3½	3½	2½	2	
Dal	5	4½	3½	3	2½	2½	2	3½	3½	2½	2	
Stagh	6	5	4	3½	3½	3½	3	4	4	3	2½	2½
Caellereys	3½	3	2½	2½	2	2	1½	2½	2	1½	1	1½
Schoot	4	3½	3	2½	2½	2½	2	3	3	2½	2	1½
Walleje	5	4½	4	3½	3½	3½	3					
Scheerlijn	3½	3	2½	2	2	2	1½	2½	2	2	1½	
Coppenants	4	3	2	2	2	2	1½	2½	2	1½	1½	1½
Amietouwten	2½	2	2	2	2	2	1½	2	1½	1½	1½	1
Racks Pareltouto.	5½	5	4	3	3	3	2½	3½	3	2½	2	2

Touwerck van de Bagijne Rec.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Coppenants	4	3½	2½	2½	2	1½	1	2½	2	1½	1½	1
Bassen	2½	2½	2	2	1½	1	1	2	1½	1½	1	1
Schenckels	3½	3	2½	2½	2	1½	1	2	1½	1½	1	1
Dal.	4	3½	3	3	2½	2	1½	2	1½	1½	1	1

Dikte van 't Touwerck van de Kruys-ftengh.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Schenckels	3½	3	2½	2½								
Dallen	2½	2½	2	2								
Wandt	3	3	2½	2½	2	1½	1	2	2	2		
Caellereys	2	1½	1½	1½	1½	1	1	1	1	1		
Wandt-putters	3½	3	2½	2½	2	1½	1	1½	1	1		
Schenckel-bassen	2½	2½	2	1½	1½	1½	1	1	1	1		
Bassen	2	2	1½	1½	1½	1	1	1	1	1		
Boelgns	2½	2	1½	1½	1½	1	1	1	1	1		
Kruys Spriet-touwten.	2	2	1½	1½	1½	1	1	1	1	1		
Amietouwten	2	2	1½	1½	1½	1	1	1	1	1		
Rack	3	3	3	2½	2½	2½	2	3	2	2		
Walleje	2½	2½	2	2	2	1½	1½	1½	1½	1½		
Coppenants	2	2	1½	1½	1½	1½	1	1	1	1		
Parel Racktouwten.	3	2½	2	1½	1½	1½	1	2	2	1½		
Stagh looper	2	2	1½	1½	1½	1	1	1	1	1		
Schenckel op de Stagh	3	3	1½	1½	1½	1	1	1	1	1		
Kruys-zeyls Rie	4	3½	3½	2½	2	2	1½					
Backstagh-Schenckel	3	2½	2½	2								
Eni Squatic	2½	2	1½	1½								

Vorders't Kruys-zeyls Wand.

Dikte

Dikte van 't Touwerck aen de grootd Bramstengh.

- Schenckels _____
- Ballen of Takels _____
- Wandt of _____
- Tael-reeps _____
- Bram-puttens _____
- Backstag-Schenckels _____
- Scheerlyn _____
- Stach _____
- Talie _____
- Bzassen _____
- Schenckel-bzassen _____
- Boelings _____
- Spyet-toutwen. _____
- Kreepstoutu _____
- Parcel rackstoutu _____
- Rack _____
- Dal _____
- Coppenants _____
- Waggh-staf-staggh _____
- Imietoutwen _____

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
3	3	2 1/2	2	2	2	2	2				1 1/2
4 1/2	2	3 3/4	3 1/2	3	3	3	2 1/4				1 1/2
3	3	3 1/4	3 1/2	3	3	3	2 1/4				1 1/2
1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1	1	1	1
3 1/2	3	2 1/2	2	2	2	2	1 1/2	1 1/2			1
3	3	2 1/2	2	2	2	2					1
2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1	1	1	1
3	3	3	3	3	3	3	2 1/4	1 1/2	1	1	1
2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4
2	2	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1	1	1	1	1
2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4
4 1/2	4	3 1/2	3 1/2	3 1/2	3 1/2	3 1/2	2	2	2	2	2
2 1/2	2	2	2	2	2	2	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4
3	3	3	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4
3	2 1/2	2	2	2	2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
2 1/2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1	1	1	1
2 1/2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	1	1	1	1
2	2	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2

Dikte van 't Touw-werck van de Voor-Bram-steng.

- Rack _____
- Balletje _____
- Boelings _____
- Spyet-toutwen _____
- Staggh _____
- Wandt _____
- Talereeps _____
- Parcel-rack-toutu. _____
- Imietoutwen _____
- Bzassen _____
- Coppenants _____
- Kreep-toutu _____
- Schenckels _____
- Ballen _____
- Puttens _____
- Backstagen _____

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2 1/2	2 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
2 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
1 1/4	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2
2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2
1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
2	2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
2	1 1/4	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
2	1 1/4	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
3 1/2	3	3	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2
3	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2
3 1/4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2
3 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2

Volghe

Van Waelgen-eynde totobioV

Volght een lichte regel , om
de lenghte van alle de Touwen tot
ieder Mast en Ree behoorende ,
te vinden.

Tot de groote Blinde Ree neemt

Het Takel / dzienmael de Raes lengte.
Coppnants / dzienmael de Raes lengte.
Kniestouwen / de Raes lengte tweekmael.
Wassen / tweekmael de lengte van de Raes.
Buiick en nockgozdens / dzienmael de lengte der Raes.
Schenckels / een derde deel der Raes.

Tot de Boegspriets-fteng.

Witting-touwen de lengte der Mast van 't eynde tot de Maars.
Boven-blinde-bal / dzienmael de Masts lengte.
Reeps dzienmael de lengte der Masts.
Kniestouwen / tweekmael de lengte der groote Blinde Ree.
Wassen / twee mael de lengte der groote blinde Ree.
Loopstagh twee mael de lengte der boven blinde Ree.

Tot de Focke Mast.

Wand-touwen / twee derde van de Masts lenghte.
Schenckels / een derde van de lengte der Wand-touwen.
Stach / vyf sesde deelen van de Masts lengte.
Coppnants / dzienmael de lengte der schenckels.
Kniestouwen / dzienmael de lengte der schenckels.
Dinc-touwen / tweekmael de Masts lengte van het Deck tot de Maars.
Dempgozdings / tweekmael de lengte van de groote Ree.
Schooten / twee en een half mael de lengte der groote Ree.
Hardeelen / viermael de lengte der Mast van het Deck tot de Maars.
Maarszepls-schooten tweekmael de lenghte der groote Ree / tot de Focke
Steng.

Wand-

Tot de Focke-stengh.

Wand-toutwen / de Mast's lengte van de Mars tot het eynde.
 Schenckels / een derde van de lengte der Wand-toutwen.
 Toppenants / twee en een derde mael de lengte der Focke Ree.
 Antetoutwen / dzienmaal de lengte der Focke Ree.
 Bassen / twee en een derde mael de lengte der Focke Ree.
 Boelings / twee en een half mael de lengte der Focke Ree.
 Dempgordings / twee mael de lengte der Doormarszepls Ree.
 Keep / de lengte van de Steng.
 Standers / een en derde mael de lengte van de Focke Ree.
 't Wallerje / drie mael de Focke Rees lengte.
 Stach / een en een derde mael de lengte der Mast.
 Backstagh / een en een derde mael de lengte der Focke Ree.
 Binttoutwen / twee mael de lengte der Focke Ree.

Tot de Voor-Bramstengh.

Wandtoutwen / de steng lenghte van de Marsfalling tot het eynde.
 Stach / een en een half mael de lengte der Focke Ree.
 Toppenants / dzienmaal de lengte der Bramstengh.
 Bassen / twee en een half mael de lengte der Focke Ree.
 Boelings / twee en een half mael de lengte der Focke Ree.
 't Wallerje / twee en een half mael de lengte van de Focke Ree.

Tot de groote Mast.

Wand toutwen twee derde deelen van de Mast's lengte.
 Schenckels / een derde deel van de Wand toutwen.
 Stagh / de lenghte der Mast.
 Hardeelen / viermaal de lenghte der Mast / van het Deck tot aan de Mars.
 Toppenants / dzienmaal de lengte der groote Ree.
 Bassen / twee en een half mael de lengte der groote Ree.
 Boelings / de lengte van de groote Ree.
 Antetoutwen / twee en een half mael de lengte van de groote Ree.
 Dempgordings / twee mael de lengte der groote Ree.
 Smeet / eenmaal de lengte van de groote Ree.
 Standers / eenmaal de lengte der groote Ree.
 Ballen / dzienmaal de lengte der Standers.
 Schooten / twee en een half mael de lengte der groote Ree.
 Marszepls schooten / eenmaal de lengte der groote Ree.

Tot de groote Steng.

Wand-toutwen / eenmaal de lengte der Steng.
 Schenckels / een derde deel van de Wand-toutwen.
 Stach / een en een derde mael de Steng's lengte.

Bast

Wassen / twee en een derde mael de lengte der Aee.
 Toppenants / twee en een half mael de lengte der groote Aee.
 Sint-touw / tweemaal de lengte der groote Aee.
 Reep / eenmaal de lengte van de Stenge Wand-touw.
 Standers / de lengte van de groote Aee.
 Balletje / drie mael de groote Aees lengte.
 Vernygodding / tweemaal de lengte der Mast-Aee.
 Wassenchels / een derde deel van de Mast-Aee.
 Backstach / een en een half mael de lengte der groote Aee.

Tot de groote Bram-steng.

Wand-touw / de Bram-Stengs lengte / van de kruysfaling tot het eynde
 Stach / een en een half mael de lengte der groote Aee.
 Toppenants / drie mael de lengte der Bramsteng.
 Wassen / tweemaal de lengte der groote Aee.
 Boelings / tweemaal de lengte der groote Aee.
 Reep / de lengte der Mast.
 Standers / twee en een half mael de lengte der groote Aee.

Tot de Besaens Mast.

Standers / vier mael de lengte der Mast / van de kruysfaling tot het deck.
 Inietouwen / tweemaal de lengte als booren.
 Schooten / eenmaal de lengte der Aee.
 Smeet / drie badens lang.
 Wand-touw / eenmaal de lengte der Mast / van het Deck tot de kruys-
 faling.
 Schenckels / een derde deel van de Wand-touwen.
 Stach / eenmaal de lengte der Mast.
 Boelings / eenmaal de lengte van de begijne Aee.

Tot de Kruijs Steng.

Wand-touw / de lengte der Steng van de Mastfaling tot het eynde.
 Schenckels / een derde deel van het Wand-touw.
 Stach / een en een half mael de lengte der Mast.
 Toppenants / drie mael de lengte der Mast.
 Wassen / een en een derde mael de lengte der Besaens Roe.
 Boelings / een en een half mael de lengte der Begijne Aee.
 Kruys-raes Wassen / twee en een half mael de lengte der Begijne Aee.
 Schooten / twee en een half mael de lengte der Begijne Aee.
 Inietouwen / twee en een half mael de lengte der Begijne Aee.
 Pal / een en een half mael de lengte der Besaens Roe.
 Reep / eenmaal de Stengs lengte / van de kruysfaling tot het eynde.

Van de Zeylen.

Wat de maet der Zeylen aengaet / die is ongelijck / haer breeuens worden geboeght naer de lengte van de Raes / en hooghte naer de masten langh sijn sommige hangen ruyt / en andere staen gespannen / meest naer het goet duncken der meesters. Doch om de maet in 't ruuto te weten / soo meet de lengte der raes daer die toe behooren sullen / en vergaart de lengte van de bovenste en onderste by malkander / de somme gehalveert sijnde / en bermenichvuldigt met de hooghte / soo bekommten de inhoud der Zeylen / wel verstaende dat de lengte der raes moeten gemeten worden / met de breedte van 't booggeven Canvas / als maet.

Wat aengäen de Maten van Anckers en touwen, zijn als volgt

Anckers.

Om de lengte van de schacht te bekomen / neemt tweemaal de passers dichte / en soo veel duppen als dat maerck / soo veel neemt booz des selfs lengte: soo moet / de passer 6 dupm dick sijnde / de schacht / 12 boet / en dan noch soo veel duppen / dat is samen 13 boet 1 dupm langh sijn: doch de passers dichte dziemael nemende / en twee nullen daer achter geboeght sijnde / bekommten de anckers swaerte. Beneden de 1000 pont neemt 2 dupm daer boven een genomen is. En onder de 500 lb neemt de dichte dziemael tot de lengte: soo is de lengte / wanneer twee en een half dupm dick is / seven en een half boet van wiens heft dize en dize vierendeelen ider 1 booz 100 lb genomen / soo komt'er booz de swaerte 375 lb.

Kabel dichte, geproportioneert naer de swaerte der Anckers.

Kabel-
rouw.

Maerck in de twee volgende tafelen / waer van ider upt twee leden bestaet / behoort ider lid van de eerste tafel tot die van de tweede. Want nemende in het eerste lid de eerste tafel een kabel van 20 dupm / soo bintmen in de tweede tafel in het eerste lid de tweede regel / dagelijcks ancker van 56 Cent. 4 lb / welke met het eerstgenomten kabelout van 20 dupm geproportioneert is. En soo met alle de andere.

Eer-

Eerste Tafel.

1	Duynt	2	Duynt	3	Duynt
Kabels van	21	kabels van	20	kabels van	17
kabels van	20	kabels van	19	kabels van	16
kabels van	14½	kabels van	13	kabels van	12
kabels van	10	kabels van	9	kabels van	8
kabels van	9	kabels van	8		6
	4		5	kabels van	13
kabels van	17	kabels van	15	kabels van	12
kabels van	16	kabels van	14		7
kabels van	11	kabels van	9	kabels van	10
	8		9	kabels van	9
kabels van	16	kabels van	14		11
kabels van	15	kabels van	13	kabels van	8
kabels van	10	kabels van	12½	kabels van	7½
	10	kabels van	12	kabels van	6
kabels van	12	kabels van	8		
kabels van	11		12		
		kabels van	8		
		kabels van	7		
		kabels van	6		

1	Cent. Quar. ʒ	2	C. Q. ʒ	3	C. Q. ʒ
Stop anchor	60. 0. 3	Stop anchor.	43. 0. 0	Stop anchor	35. 7. 3
dagelijcs ank:	56. 0. 1	dagelijcs	40. 0. 5	dagelijcs	34. 0. 2
Top anchor	55. 0. 0	top anchor	39. 0. 3	top anchor	31. 2. 7
werp anchor	25. 0. 0	werp anchor.	20. 1. 2	werp anchor	11. 3. 5
licht werp ank:	7. 0. 2	licht werp an.	7. 2. 0		6
	4		5	Stop anchor	28. 0. 0
Stop anchor	32. 0. 0	Stop anchor	29. 0. 0	dagelijcs	27. 0. 0
dagelijcs ank:	30. 2. 2	dagelijcs	25. 0. 0		7
top anchor	27. 0. 0	top anchor	23. 3. 2	Stop anchor	22. 0. 2
	8	werp anchor	9. 0. 0	dagelijcs	11. 0. 0
Stop anchor	27. 0. 0	licht werp an.	2. 2. 7		10.
dagelijcs	23. 3. 5		9	Stop anchor	11. 0. 0
top anchor	23. 0. 0	Stop anchor	18. 0. 0	dagelijcs	10. 0. 0
	12.	dagelijcs	17. 0. 0		11
Stop anchor	5. 0. 2	top anchor	16. 0. 2	Stop anchor	7. 0. 0
dagelijcs	4. 0. 0	werp anchor.	4. 2. 0	dagelijcs	6. 0. 0
top anchor	3. 2. 3	licht werp. an.	2. 2. 0	top anchor	5. 2. 0

Ⓒ 3.

Kr.

20 HOLLANDTSCHE SCHEEPSBOUW.

Kabelwicht geflagen op 100 Vaem.

En Touls van 4 duym toegt	325.	En Touls van 11 duym toegt	2150
4½	400	11½	2325
5	490	12	2550
5½	580	12½	2750
6	680	13	3000
6½	800	13½	3250
7	930	14	3500
7½	1060	14½	3800
8	1200	15	4900
8½	1340	16	5332
9	1490	17	5900
9½	1640	18	6600
10	1800	19	7000
10½	1970	20	8000
		21	9000

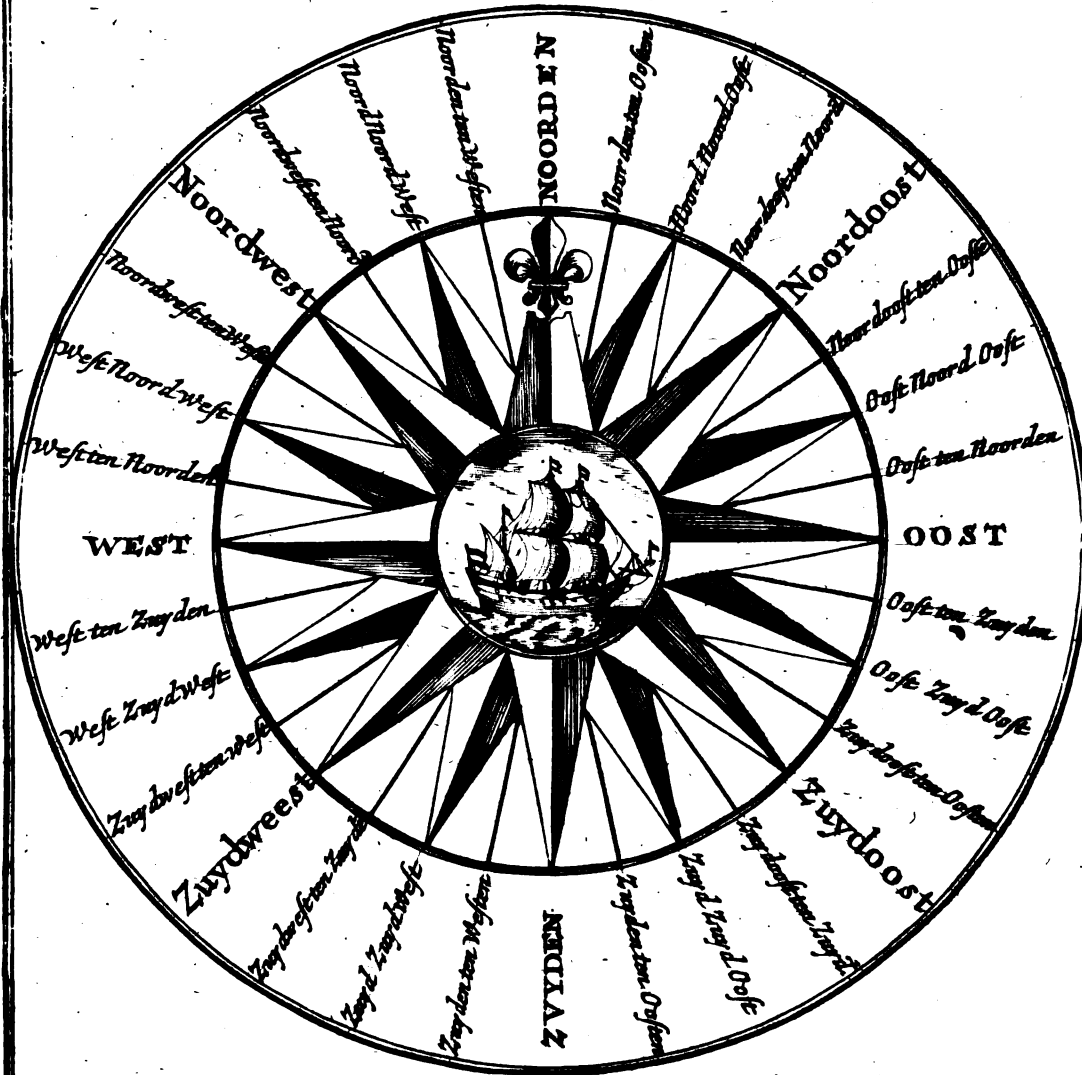
Hier mede achte dese beschrijving / generael zijnde / genoegzaam.

MATROOS AANSPRAAK.

Dit is uw' andere hand,
 Als gy de bracke baren,
 Gedurig wilt bevaren,
 Om gantsch te zijn verdacht
 Voor Vloeden, Klip en Strand,
 En al onstuymig land.

E Y N D E.

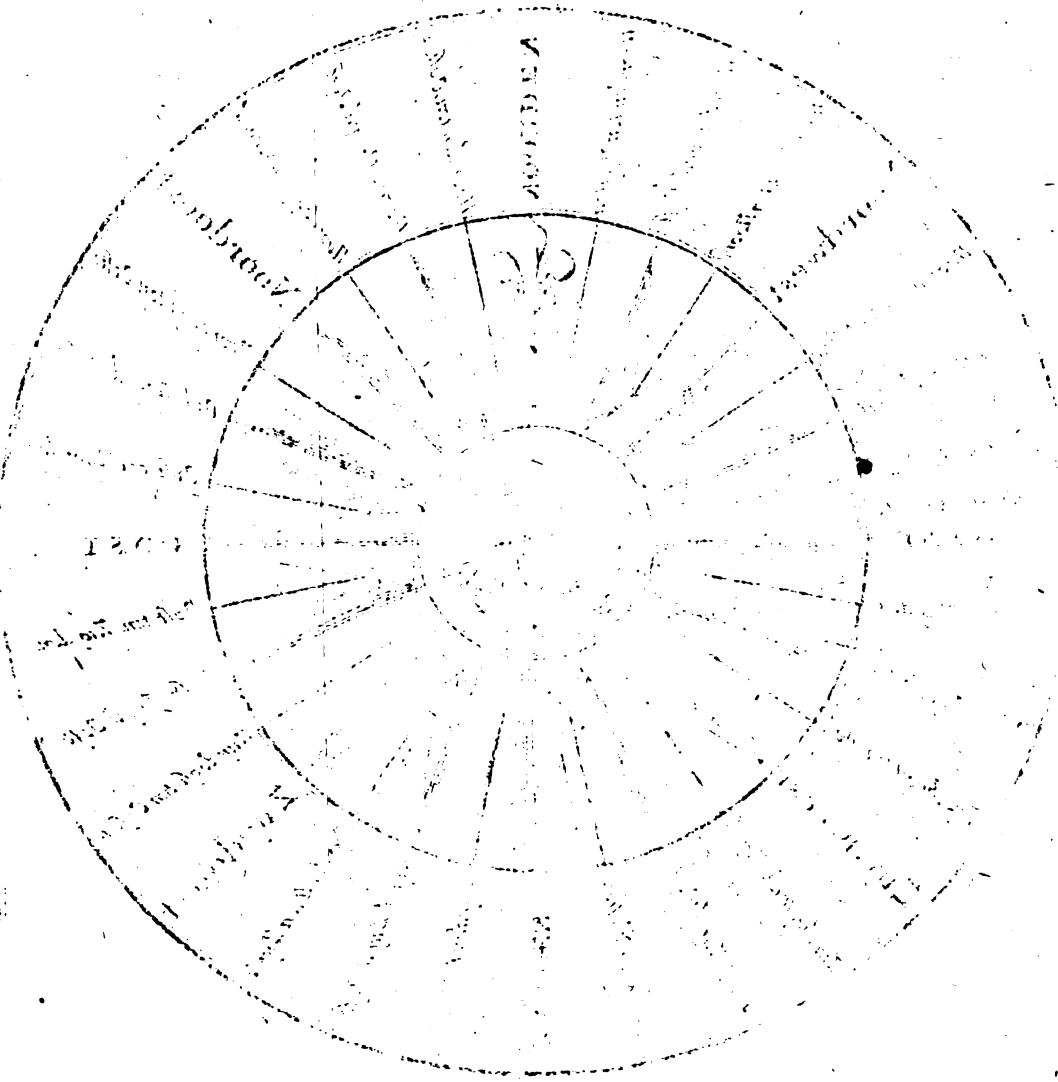
ZEE-COMPASS
Voor de Leerling

'T AMSTERDAM,

By Joannes van Keulen. Boeckverkooper en Graadboog maecher
aan de Nieuwbrugh in de Gekroonde Lootswan

25. 11. 60 - 2

25. 11. 60 - 2

